

Vredništvo:
na Travniku št. 277. I. nadst. (kaj
skrbí tudi za razpošiljanje listov).
Projemajo se za plačilo vsakbrš-
na odnosa tudi v neslovenskem
jeziku.
Plača se za vsako nalogo vrsto
8 kr., če se znanilo samo
enkrat naloga, če dvakrat, 8
kr., če trikrat, 10 kr. s. v. —
Povrh tega še vsak kraj 50
kr. za štampilj.

DOMOVINA.

L I S T

Izhaja vsak petek.

Naročnina s poštnino vred znaša
za celo leto 2 gold., za pol leta
1 gold.Naročilna pisma in reklamacije
ujaj se pošiljajo vredništvu.Posamni listi se prodajajo v
Gorici pri bukvarji g. Blaharji
na Travniku po 4 solda.

posebno za primorsko-deželno, pa tudi sploh slovenske zadeve.

OZNANILO

zastran letošnje vesoljne razstave v Parizu.

Vesoljna razstava v Parizu, ki se ima v kratkem odpreti ogledovavcem, bo ponujala lepo priložnost, videti pridelke in izdelke vseh dežel sveta in, ker bude kazala djanjski (praktično) napredek in nar. novejšo iznajdbe v raznih umetnijah, obrtnijah in v kmetijstvu, ne da se tajiti, da bo vse to na veliko korist (nue) tistim obrtnikom, rokodelcem in umnim kmetovavcem, koji pojdejo razstavo gledat. To bo pa tudi vsi deželi pomagalo, če si tisti, koji pojdejo v Pariz razstavljene reči ogledavati, vse kar bodo tam videli, zapomnijo in navadijo, in zboljške med nami razširijo.

Obrtnijsko naprave v Štradičah in Podgori so torej iz domoljubnih nagibov sklenile, poslati v Pariz na svoje stroške tri obrtnike (artište) in dva kmetovavca iz grofije goriške in gradiške in so izročile podpisane-mu odboru, v kterem sto namestovani tudi kupčijska zbornica in kmetijska družba goriška, nalogo, da naj zloži on pogoje (kondicijone), pod kterimi naj bi se oglašali in izbrali tisti, ki imajo iti brezplačno v Pariz.

Iz enakih nagibov je sklenila tudi mestna gosposka goriška poslati dva rokodelca (antverherja) iz mesta, in deželni odbor hoče poslati tri moše iz kterega koli kraja naše goriške dežele. Obe ti gosposki pa ste prepustili podpisane-mu odboru, da naj tudi on določi pogoje, razpiše konkurs in jima nasvetuje vredne osebe; končno razsoditi pa, kdo izmed prporočenih naj gre, to pravico ste mestna in deželna gosposka sobi pridržali.

Odbor spodej podpisani vabi torej vse, koji mi-alijo, da so vredni, da se jim pot v Pariz plača, naj bi svojo prošnjo pisano (pa brez štampiljna ali bóla) do 20. aprila (t. j. do velike noči) t. l. ali naravnost odboru ali pa po svojem županstvu podali.

Prošnje vložijo lahko vsakoršni obrtniki in roko-delci, kakor, denimo, ključavničarji (šlosarji), kotlarji, kleparji (bandarji), nilzarji (tišlarji), mašinsti, kamno-seki, lončarji; itd. pošle, kmetovavci vsake sorte, kakor, postavimo, pravi kmetje, vrtnarji, živinorejci, čbelarji, tisti ki se pečajo s sviloprejci (kavalirji), z napravlja-njem sira itd.

Prošiti smejo pa tudi taki, koji so vredni in za to pripravni zavoljo svojih splošnih vednosti (teoretič-nih) ali pa, ki so posebno izvedeni v kakem razpolu obrtnijstva ali kmetijstva, in koji bi torej mogli vse zboljšave in napredke, ki bi jih v razložbi videli, med naše ljudi zatrositi.

V prošnji (supliki) za omenjeno podclitov mora biti izkazano:

1. Koliko star da je prosivec, kje da stanuje, s kakšnim rokodelstvom ali s kako obrtnostjo da se peča, in da je lepega zdravljanja.

2. Če prosivec meni, da ima še kako posebno prednost, zavoljo kterih se mu zdi, da je vreden, da bi ga odbor izvolil, naj pristavi tudi to.

3. Da je prosivec vsaj (nar. manj) eno leto v na-ši deželi in da ima namen zadržati tukaj ostati.

4. Da nima sam s čim plačati stroškov za poto-vanje.

Vse to pa mora biti potrjeno s spričevalom (cer-tifikatom), ki ga mora narediti župan ali kdo drugi, pa da je zanesljiv.

Izmed prosivcev se izvolijo zvedeni, bistroumni, pridni in delavni moše, koji razumejo brz, če vidijo kaj novega, in da se ga znajo tudi djanjski poprijeti in dotično znanje po naši domači deželi razširiti.

Tisti, ki bodo za to popotovanje izvoljen, bodo se morali zavezati, da bodo ves čas, ko bo razstavljene reči ogledavali, posebno na to pazil, kar zadeva njegovo obrtnost ali umetnijo, in da potle tudi razglasi, kar bo videl in se navadil. Dolžan bo tudi nadalje ravnati se tako, kakor bo podučen in držati se pravil (zapovedi) za po poti.

Odbor pa si bo prizadeval, najti kakega človeka, da bo nad popotniki čul, za nje skrbel in jim pomagal.

Izvoljenci, koji pojdejo v Pariz, bodo imeli brez-plačno:

1. Prostor na železnici v vozu III. vrste iz Gori-ce čez Dunaj v Pariz; od Dunaja do Pariza dobijo tudi jesti in kar je treba zastoj.

2. Stanovanje in živež skoz 10 dni v Parizu.

3. Hodili bodo lahko 8 dni v razstavo brez plačila.

4. Ogledavali bodo tudi vse druge imentne reči in naprave v Parizu.

5. Podarijo se jim bukve, v kterih je vse razlo-ženo, kaj in kje se v Parizu kaj zanimivega vidi.

6. Vozili se bodo brezplačno tudi nazaj čez Du-naj v Gorico.

7. Na roko dobijo 20 goldinarjev za stroške za živež za od Gorice do Dunaja tje, in od Pariza do Gorice nazaj.

Kedaj da se na pot podajo, bodo se določilo pozneje. *)

Odbor

za brezplačno pošlanje k razstavi v Pariz.

Karol pl. Ritter.

predsednik.

Aleksander pl. Claricini — Vilh. pl. Ritter,

Jožef Del-Torre — Ferd. Candutti

Anton Streinz.

*) Tudi dan, kedaj da se razstava v Parizu odpre, ni še na tanko znano; nar. brš 1. aprila. Vr.

OBČINSKE ZADEVE

V programu, ki smo ga v 1. listu „D.“ razglasili, smo rekli, da bomo obravnavali tudi občinske zadeve. Do sih mal nisimo še tega storili, ker smo imeli vedno z deželnim zborom kaj opraviti. Zdaj pa, potem ko smo vsaj za silo, kolikor nam je prostor priustil, važne še deželno-zborne stvari že omenili in razpravili, *) moramo biti mož beseda in lotiti se *zupaništevskih zadev*. Narbolj pa, mislimo, da našim županom in starestinam ustrežemo, ako jim ponudimo včasih kak odlomek iz g. *Winklerjeve razlage občinske postave*. Ta razlaga (komentar) bila bi, kedaj že, beli dan zagledala, ko bi ne bili g. pisatelja lani meseca julija na tako mesto postavili, (on je okrajni preučitelj v Kurminu); kjer njegovi uradniški opravki vso obče znano njegovo delavnost za se zahtevajo, tako, da mu ni za zdaj po nikakem mogoče, ogromnega dela dovršiti. Za tega del ostane njegov „razkladnik“ brž ko ne še, kdo vó, za koliko časa, odložen, preden pojde v natla.

Za danas naj podamo odlomek iz razlage o „*poljski policiji*“, ktera spada vstred § 27. pod §. obč. post. v naravno (lastno) področje občinske. To reč obravnjuje W. tako-le:

Poljska policija

Ker je *poljska policija* (skrb za poljsko varnost) odkazana občini, ima občinski poglavar, ki oskrbuje po §. 55 obč. reda krajno policijo, pravico pa dolžnost, poganjati se za to, da se postava od 30. januarja 1860 1) zastran varstva poljskega blaga, na tako spolnjuje.

V §. 1 te postave so našete reči zapopadene pod poljskim blagom, od kterega naj se po namenu postave poškodbe odvrčajo. K poljskemu blagu se ne štejejo gojzdi in gojzdní pridelki, zastran kterih velja posebna (gojzdna) postava 3. decembra 1852, ki jo najdeš pri razlaganji §. 61 obč. reda; ravno tako ne divjačina, ki se nahaja na polji, na katero se obračajo postava zastran lova 7. marca 1849 in dotični ukazi, ki jih vpletenu pri razkladatji §. 60.

Da bo mogoče, skrbeti z vspehom za poljsko varnost, je treba, da ima občina svojega *poljskega čuvaja* (varha), kteri naj se, preden službo nastopi, po §. 4 postave zastran varstva poljskega blaga v prisego, vzame. Po §. 21 te postave mora prisežni poljski čuvaj vse poljske tatvine in druge poškodbe poljskega blaga, ktere bi zapazil, občinskemu poglavarju na znanje dati. Pokvarjenje ali poškodovanje poljskega blaga se kaznuje (štrafuje) ali ko hudodelstvo 2), ali ko prestopek 3), ali pa ko *poljski kvar ali poljska poškodba*.

Poškodovanje poljskega blaga, kolikor se šteje po kazenski postavi 27. maja 1852 za hudodelstvo ali za prestopek, preiskuje in kaznuje pristojna sodnija; kolikor pa ni tako poškodovanje podvrženo omenjeni kazenski postavi, gre kazenska pravica po §. 24 postave zastran varstva poljskega blaga *politični gosposki tista* ga okraja, v kterem je poljski kvar bil storjen (§§. 23 in 25 ravno te postave). Ali po §. 9. obč. državl. zak. imajo postave svojo moč, dokler jih postavodavec ne premeni ali izrekoma ne preklicoe. Po §. 27 obč. post. pa gre krajna policija, v katero spada tudi *poljska policija*, med lastna občinska opravila; po 57 te postave ima, kjer in kolikor je v postavah in predpisih danih zastran take policije izrečena kaka kazen (štrafenga), in kjer prestopnik teh postav ni zapadel kazenski postavi (od 27. maja 1852), občina, namreč župan z dvema podžupanoma vred pravico, take prestopnike kaznovati; v §. 24 gori omenjene postave za varstvo poljske-

*) Vsako toliko pa, se vo da, homo prinášali, kakor smo bili že začeli, zanimivejše obravnave starega zborá po stenografičnih sporočilih. Vr.

ga blaga je ustanovljena kazen za poljsko poškodbo, kolikor niso podvržene kazenski postavi; po tem takim gre kazenska pravica po omenjenom §. 24 občini sami, ne pa ved *politični gosposki*.

Iz uživanja lovske pravice ne sme izvirati posestnikom zemljišč nikakna škoda. Naj brani tedaj posestnik ali zakupnik (stancnik) lovske pravice, da se divjačina ne množi poljedelstvu na škodo. Po sotyah in splon po obdelanih poljih je, kadar koli bi se škoda delala, kakor tudi po vinogradih, dokler ni potrganó, lov prepovedan 4). Ko bi posestniki zemljišč po lovu ali po divjačini (zverini) trpeli kako škodo, gre jim po postavi pravica do odškodbe 5). Zastran škode storjene po zverini sodijo na vseh stopnjah samo *politične oblasti* 6).

Koliko dobička da prinaša kmetu sadjoreja, zna ti povedati, kdor se z njo marljivo in umno poča. Razun človeka pa delajo škodo sadnemu drevju posebno gospenice; ali tudi gojzdom in poljem so one jako škodljive. Treba je tedaj, kar je mogoče, gospenice zatirati, in sicer z zedinjenimi močmi, kajti prizadevanje le posamični kmetovavecy bi malo zaleglo. Da na bo na mlado leto po drevju vso živo od gospenic, mora vsak kmet vže poprej, dokler je še uraz, gospeniču gnjezda iskati in razdirati, in, kolikor je mogoče, z dreves z lesenim nožem mal strobiti in potem po deblih nekoliko pepela potrositi. Tacega dela mora se vsa gosenska, in sicer na povelje občinskega poglavarja 7), li kratu poprijeti. Če bi kdo nikakor ne hotel na svojem dela opraviti, da je občinski glavar po kom drugem opraviti na njegovo stroške 8). (Glej zadnji stavek §. 82 obč. post.)

Ali neskončno število gospenic pokončajo vsako leto tiči, ki se z njimi in spreusčenjenci živijo; in kjer je le malo tičov, množijo se gospenice drevesom in polju na škodo. Za to je e. k. namestnija za Primorsko v Trstu za dobro spoznala na podlagi poprejšnih postavnih predpisov 9) z ukazom 18. julija 1854 dati primerne pravila zastran tičjega lova 10). Iz gori razloženega vzroka je tudi tukaj naša misel, da pravica, kaznovati prestopnike teh pravil ne gre zdaj ved *politični*, ampak občinski gosposki po §. 57 obč. reda.

Ali s samim kaznovanjem bi se le malo doseglo; treba je, da duhovni pastirji, učenci in občinski poglavarji podučujejo in opominjajo zlasti mladino, da je grešno in škodljivo in zatorej prepovedano, tiče med valjenjem preganjati.

Živino po grivi kraj ceste ali kraj polja na vrvi pasti, je velika napaka, ker živina tako cesti in polju škodo dela, in ker ljudje, ki jo držijo, s postopanjem veliko časa potratijo in so tudi v nevarnosti, da jih živinče, če začne skakati, ali če se splašj, na telesu poškodí. Torej je oestro prepovedano 11), živino na vrvi ali verigi pasti, in občinski poglavar, ki mora oskrbovati krajno policijo, naj si prizadeva, da taka prepoved ne ostane prazna.

DOPISI.

V Ljubljani 18. marca. — (Priprave za volitve; — *dramatično društvo*). Na celém Kranjskem se dela v novo za volitve. Narodni volilni

1) Razkladnik (komentar) Winklerjev — princio celo to postavo ki zapopada 51 §§. 2) Tukaj sprejme razkladnik dotične §§. 171, 172, 173 I. II. b. f. §. 175 II. a. b. c. §. 176 I. II. a. §§. 178, 179, 85, 86 kaz. post. 27. maja 1852. 3) Tukaj so našetejo v razkladniku §§. 238, 460, 468, 452, 453 kaz. post. 4) Ukaz ministerstva notranjih zadev od 15. dec. 1852 št. 5681. 5) §. 11 lovske postave 7. marca 1849. 6) Ukaz ministerstva notranjih zadev in pravosodja 14. julija 1859 št. 128. 7) Dvor. dekr. 17. marca 1787. 8) Cesarski ukaz 20. aprila 1854 §. 5 in 16, ukaz 12 sept. 1797. 9) Ukaz 10. marca 1804 št. 7208 in 30. okt. 1819 št. 45947 in oziroma ukaz 15. junija 1857 št. 25255. 10) Tukaj prinese razkladnik omenjeni ukaz 13. julija 1854, ki zapopada 7 §§. 11. Ukazi 25. febr. 1785, 29. dec. 1786, 10. apr. 1788, 29. nov. 1799, 13. avgusta 1804 in dekr. dvor. kanc. 28. febr. 1787.

odbor ima, če tudi se mu veliko oviro napravljajo, led voč strani, veliko nade, da bodo zopet zmagal. V ljubljanski okolici je izvoljenih 90 narodnih volilcev, nekaj manj ko 10 je pa nenarodnih. Tudi iz Gorénjakega in Dolénjskega imamo dobre novice. Centralni volilni odbor (nemški) je imel to zadnje dni več sej in je, kakor se govori, zahteval od vlade, ho vém koliko libor olja da pomaže z njim koleho, da bodo bolj teklo, in manj škripalo, ko zadnjilo. Naš namestnik g. Bach je šel na Dunaj, kakor nekteri črdijo, da se bpraviči za voljo nekoga članka v „Reformni“, kakor drugi hndi jeziki trdijo, da bi izprosil kaj zdatnega za preverjevanje volilcev. Nekteri pa trdijo, kar je najvernejše, da je šel prošit, naj bi se opustile posrednje in napravile neposrednje (direktno) volitve. Kdor pozna našega namestnika, tem se to ne zdi čudno. Da bi to kaj pomagalo, je neverjetno, saj naš kmet ni tako neumen, da bi volil može, katerih ne pozna, in za ktere ne mara. „Laibacherzeitung“ je donášala članka „o volitvah“, da se prav rabilo izrazim, prazne in puhe. Tudi je zagledala brošura: „Zur Wahlfrage“, beli dan, ki jo zidana na sofizme, in ki nima torej skoraj nikako trdne podlago. Da bi bil že oni gospod, ki je brošuro pisal, premislil, da septembérni patent ne jemlje Avstrii ustave, ktero nam daja oktobérni manifest in patent 26. febr. 1861, ampak da le popravlja prejšnjo patente gledó na odloke za stran državnega zbora, in da je bilo mogoče deželnemu zboru kranjskemu rabiti ga za adresu svojo. V daljšo kritiko te brošure se ne spuščam.

Presvetli cesar so dovolili novo osnovano „dramatično društvo“. Naloga tega društva bo skrb, da se napravi v Ljubljani slovensko gledišče. Tudi bo de smelo imeti dramatično društvo po vsih družih slovenskih mestih podružnice, da se razširi kolikor mogoče čisti jezik slovenski. Udje tega društva bojo trojni: podpiralni, pisalec, in igralci. Nadjajo se oni, ki so to res lepo idejo sprožili, da bodo omikani naš slovenski svet to društvo vsestransko podpiral, tako, da nam ne bo de treba gledati v ljubljanskem gledišču predstav v neslovenskem jeziku. Iger imamo že blizo 60; med temi jih je blizo 30 netiskanih. Če bojo pa naši pesniki videli, da se tudi dramatična dela potrebujejo, bojo gotovo izvirna dela pisali in dobra dela prevstavljalji. Ravno včeraj sem slišal praviti, da piše g. Penn, ki je zdaj v Gracu, novo igro z imenom „Piija“ v slovenskem jeziku. Tako je prav!

Dunaj 18. marca. (Črtica iz narodskega življenja jugoslovanske mladine v Beču.)

Vsakdo vé, da tukaj mnogo severnih in južnih Slovanov študira; ker so pa za nas Primorce gotovo važnejši južni od severnih, in ker imam jaz večkrat priloznost se s poslednjimi pajdašiti ter ravno po tej poti njihove šege ali navade, kakor tudi njih značaje na tanko spoznavati, naj o njih par črtic podam. Ozrimo se narpopred na Dalmatince. Oni poznajo pravi materni srbo-hrvaški jezik le v stiski in potrebi, le po skritih kotih, kedar n. p. dva skupaj tuhtata, kako bi toliko kebrov (sollov) dobila da bi si en „pentameter“ (hlebéc kruha) ali malo klobasico ukupila, da lakote ne pogineta, le takrat si tedaj drugi drugemu svojo zadrege, svoje revo in težave po domače tožita. Kedar pa Dalmatince lastavko (to je podčrtano ime) na črni deski zapazi, takrat so v hipu v Laha prerodi, enako metulju ko iz zapredka izleze; urno hiti z dnarjem v navadno kavarno, ponosno stopi čez prag in pozdravi na vso grlo tovarše in domorodce vlnaje si par dlak pod nosom, vendar ne po domače, ampak po-laski!

Za enako boleznijo bolehaajo tudi Istrijani in gotovo še veliko hujše; oni trdijo celo, da so Lahi, češ,

da jo bolje, po gladkem morji se voziti, kot bi po pustem kamnitnem Krasu pote brusiti. Kakor se pa pri Dalmatinceh in Istrijanih laškutarji od drugih narodnosti svoji zvestih odlikujejo, tako pri Krajncih „Kranjci“, to da, hvala Bogu, jih ni zdaj več toliko; nemška kranjsčina ali kranjska nemščina vtaplja se v slovensčino.

Imel bi še ó drugih plemenih južnih Slovanov kaj povedati; toda bi me prodaleč peljalo, samo še domačega kraja, Goriskega, ne smem pozabiti. Tudi Primorsko je poslala semkaj veliko sinov; iz med njih se jo semlertja marinkaj lahonskega rožmarina prav dobro razovello. Nukteri naših si štejejo za veliko čast, ako jih ljudje za Laha imajo, in se celo sramujejo z domačinci po slovenski govoriti.

Primeriti se dajo taki laški novinci „urlauberju“, ki prišlo in znanco v ptujem jeziku prav možko pozdravlja, češ, da on vendar že nekaj vé!

Razume se pa že samo po sebi, da moje črtice ne namerjajo sploh na vse Dalmatince, Istrijane i. t. d. ampak le na posamesne osebe; velika večina jugovcev je dandanas taka, kakoršno domovina zahteva, tako da smemo reči po pravici, da ne bode prihodnosti slaba podlaga. Namen pa mojih vrstic je, usiliti nekterim mladenčem jugoslovanskim v predmet premišljevanja prislovico: Spoštuj samega sebe. —

Gregorčev.

DOMAČE VESTI.

Iz Gorice. Po prizadevanji sekcijškega načelnika g. barona pl. Czörnig-a, kateri je bil že lani več mesecev v Gorici in zdaj tudi že nekaj časa spet tukaj biva, se je osnovalo ul' teden novo društvo, kterega namen je deželoznanstva (Vereln für Landeskunde). Skrb mu bo de tudi za to, da se praktično v prid obrnejo naši deželi tiste njene prednosti, s kterimi se smo zdaj, ko smo lombardo-beneške dežele zgubili, pred družimi deželami našega cesarstva ponášati. Program temu društvu je s popolno zvedenostjo osnoval in na drobno izdelal bar. Czörnig sam ter predložil ga na pretres in potrdbo nekterim tukašnjim gospodom, kateri so mu pritrdili. Za predsednika je izvoljen deželni glavcar g. grof Pace, za tajnika pa g. profesor F. Gatti (kustos deželnega muzeja). Sklenilo se je, pričeti delovanje z vremenoslovnimi (meteorologičnimi) opazovanji. Vsak dan se bodo sporočale vremenske spremembe državni napravi za vremenoslovje (meteorologische Reichsanstalt) na Dunaji. S tim misli se doseči to, da se iz vsakdanjega primerjanja podnebni (klimatičnih) razmer mnogih krajev naše države podá, da ima Gorica veliko prednosti memo družih mest. Ako se pokaže, da je to res tako, — in kdo bi o tem dvomil? — bode vabilo to gotovo veliko tiste gospóde, ktera zaradi bolehanja milejšega podnebja za čez zimo potrebuje, v Gorico, in tako utegne postati naše mesto nekako seasonsko mesto za ptuje, kakor n. pr. Nica (na južnem Francoskem).

— Supplentu za zgodovino na tukašnjem o. k. gimnaziji, g. Janezu Jesenko-tu je podelilo ministerstvo za bogočastjo in nauk zatrdno službo na državnem gimnaziji v Trstu.

1. aprila t. l. bo imela o. k. kmetijska družba svojo občno letno sejo. —

Iz Kanala. G. Janez Juh je postal učitelj; gosp. Jan. Širca podučitelj v Kanalu. —

POLITIŠKI OGLED.

Presvetli cesar jo še zmiraj na Ogerskom. — Deželni zbori, kranjski, moravski in češki so sklicani za

na 6. dan aprila; kedaj da se snide državni sabor (kteri se je imel začeti že tisti dan pred sv. Jožefom) ni še znano. Druzega posebnega v Avstriji ni. — Osupnila je večeraj ves svet novica, ki sta jo prinesla 19 t. m. vladna časnika v Berlinu in Monakovem, to je dvoje zveznih pogodb med Pruskim in Bavarskim, in med Pruskim in Badenskim, sklenjenih meseca avgusta (2218 in 1718) laškega leta o priložnosti, ko se je med Pruskim in tema državama mir sklepal. Ti pogodbi zagotavljata, da si bodo te države vzajemno celoto svojih posestev branile. Ko bi bila ktera koli v kako vojsko zapletena, so dolžne vzajemno (ena drugi), vsaka s celo svojo armado pomagati; armada bavarska in badenska bosta ob vojski pod vltim poveljstvom pruskim. Co se Prusi že lani tako močni bili, kaj pa še le za naprej! — Grde reči so se godile nni petek (15 t. m.) v Vidmu. Nekteri naših sosedov so menda še zmiraj pijani nove svobodnosti (frajnosti), ktera je njim le ogenj v otročjih rokah. Povedala je že „Domovina“, da je bil prvo dni tega meseca Garibaldi v Vidmu. S svojimi brezbožnimi govori zoper vero, zoper papeža in duhovščino je ničemu ljudstvu tako razbelil možgane, da je grozno razsrdjeno na duhovščino. Vsaka iakrica je torej zadošča in na enkrat je ogenj v strehi. Kaj se zgodi? 14 t. m. je bilo kraljevo rojstvo, in slovesna maša za kralja. Ne vem ali iz pozabljivosti, ali iz kakšnih družih vzrokov, pravijo, da se je pri zahvalni pesmi v veliki cerkvi izpustila molitev za kralja, česar pa menda nikdo še zapazil ni. Drugi dan še le se je medtem našuntana drhal tega spomnila *); zbere se je torej okoli 6. ure zvečer vse polno pred nadškofovim palačom in začne zabavljati, žvižgati, žugati, kamenje v okna lučati in tak peklenški hrup delati, da je bilo groza. Noter pa ni mogla, ker so bila vrata zaprta in menda straža spred (kajti policiji je že fisti dan zjutraj po tem dihalo). Med tim pa, ko je policija ljudi na trgu krotila, je bilo prilomastilo od zadržaj čez ne vem koliko vrtnih zidov v 1. nadstropje nekaj malopridnežov in začeli so vse, na kar so našli, trgati, razbijati in lomiti, oblačila nadškofova in druge reči skoz okno metati, se iz blagoslovljenih reči norca delati, in to med vednim bogokletnim in pohujšljivim psovanjem in zmerjanjem, da ga ni moč popisati. Tri debele ure je trpelo to surovo razsajanje. Na zadnje so vendar pridrli vojski z golimi sablami v poslopje, nekaj grdnov ranili in drhal na trgu prisilili, da se je razšla. Nadškof pa je bil še za časa ušel. In to se je godilo v Vidmu! slavnem starem sedeži oglejskih patriarhov!! Strašna sta tiger in lev res, ali strašnejši je človek, kedar zdijva, kedar se mu oatudne strasti v srcu vnamejo. Gorje pa peklenkim podpihovavcem, katerim je razdražena drhal slepo orodje za nepoštene namene! — Izid volitev v Italiji ni nič kaj ugoden vladi.

Preklic

Ivana Prodovskega.

Obreko v 22. listu „Slovenca“ (glej list 9. „Domovine“) zadevajočo moje narodno obnašanje v deželni zbornici dne 18. febr. t. l. o priliki dr. Tonkli-ove interpolacije zastran slovenske prestave vlad. reskripta, preklicuje omenjeni g. dopisnik v l. 33 „Slovenca“ od 1913 t. l. s temi le besedami: „Tu rad priznam, da ste res iz družega vzroka z glasvo pomajali“..

*) Italijanska vlada ne sifrškofov in fajmoštrov obhajati s cerkveno slovesnostjo kraljevo rojstvo; vsakršnemu je to na voljo dano. — Nadškof videmski se je držal te zapovedi in je bil naročil svojim fajmoštrm da naj ne obhajajo kraljevega rojstva, menda zato ne, ker vlada marsikje ne prepove in zabrani, kar je cerkvenim postavam nasproti, kakor postavizao, pleso in maskerade zdaj v postu itd.

Odprto pisanje slavn. vredništvu „Slovenca“ v Celovcu.

V listu 33. od 19. marca t. l. dostavlja vredništvo „Slovenca“ dopisu iz Gorice to-le opazbo: „Tudi vredništvo bi bilo rado omenilo sila dolgo „obrambo“ (v 9 listu „Dom.“ — Vr. „D.“) in „Domovino“ za vrnilo, da se brez vseh dokazov vlika v kadove Slovencevega vredništva... — Blagovollito, prosim, pojasniti mi poslednje besede te opazbe „vlika.. itd.“ Na prijazno pojasnilo prijazen odgovor.

S spoštovanjem

A. Marušič
vrednik „D.“

Umrli so v Gorici

od 26. febr. — 18. marca t. l.

26/2. Makl Justina, 18 let, svota, za sušico; Karol Sesol, 1 m. n. kmetski otrok, za bolezijo; 1. marca Jož. Topič, 41 l., natakar, za marudom; Ant. Kvalič, 1 l., m. kovar, otrok, za bolezijo; 3. Marija Ujavlo 78 l., kmetica, za starostjo; 4. Ana M. Huglic, 78 l. vdova u. nadškof. uradnika, za starostjo; Alojzija Markič, 10 m., n. kmetski otrok, za davico; 6/3. Virginija Badalič 1 1/2 l. n. dolnarja otrok, za davico; 7. Franc Kutner, 40 l., svilopredec, za tuberkulozo; Alberta Grlec, 11, 10 m., magistarskega obrtnika na žel. post. otrok za bolezijo; 8. Alojzi Moxelč, 20 m., nezak. otrok, za davico; Katarina Jelincič, 26 l. n. kobiljarska žena, za pljučno boleznijo; 9. Lucija Emperger, 35 l., n. kobiljarska vdova, za starostjo; 10. Jurij Katalič, 46 l., pekar, za vodeno; 11. Jož. Jarc, 35 l. dajnar, za sušico; 12/3. Karol Haržl, 31, let, sin nekoga kupca z Dunaja, za tuberkulozo; Ana Pahor, 77 l. vdova, za gripo; 14/3. Apolonija Bobič, 68 l., n. kleparja vdova; za kronično gripo; Jožef Trznik, 1 d., nezak. otrok; 15. Marija Bregant, 75, kmetska, za nadubo; 17. Jan. Polakardo 64 l., kolar, za marudom; Tomaž Bavčon, 31 l., mizar za sušico; 18. Marija Krjavec, 71/2 l. n. čavljarska žena, opokla se.

Tujci v Gorici:

Pri „5 kronah“: Tudi Amberlin, kúpec, iz 7; Tit Agnjan, malar, iz Prage; dr. Franc Pitteri iz Trsta; I. Sieno a. k. major, iz Gradca; Al. Rizoli, kup., iz Ljubljane; Franc Marovik, pradek, iz Trsta; Ign. Klauer, popotnik, z Dunaja; Jan Bieker; Juri Bieker; in Jož. Steiniger, podci iz Temelvarca; Pet. Boschio, kup., iz Bissana; Jan; Rizzo, kup., iz Trsta. — Pri „1. levi“: Jan. Biegel, kup., iz Prage; Al. Schöufred, kup. z Dunaja; Jož. Burger posestnik, iz Trsta; Franc Fischer, duhovnik, z Tiroljakega; Robert Sekunker, kup., iz Prage; Franc Günter, kup., iz Prage. — Pri „1. angela“: Alojzi Soella, kupč. opravilnik, iz Ljubljane; I. Brusoni, dijak, iz Villafranke; R. Vhiteschat, inženir, z Reke; Nestor Stol, zdravnik, iz Hamburga; Adolf Pieroner, kup., iz Trsta; E. Leuhm, kupč. zlaten, iz Bolonje; Ant. Hofmann, kup., iz Zagreba; U. Gelad, kup., z Francoskega; Isidor Chiass, odpravnik, iz Trsta. — Pri „1. levi“ (na dalje): Jož. Bucco, posestnik, iz Trsta; Jož. Coen, popotnik, iz Verona; Canossio, Conte, iz Medoja; Franc Kuma, inženir z Dunaja; Ed. Croazzo, popotnik, iz Milana; Frno Fridrich kup., iz Maribora; Matija Pachan, kup., iz Biece; Ant. Schwager, kup., iz Prage; Jak. Solaj, kup., iz Maribora; Ana Sostutti, modistinja, iz Trsta; Franc Cofsp, popotnik, z Dunaja. — Pri „1. angela“ (na dalje): L. Verdjan, glavni inženir, iz Zagreba; K. Suchard, kup., iz Neufchatela; H. Sielad, kup., iz Lipskega; Ant. Schramoh, posestnik, iz Prage; Juri Natanielli, kup., iz Pole. — Pri „1. zvezdi“: Jak. Carguelutti, obrtnik, iz Vidma; Val. Gontardo, obrtnik, iz Vidma; Kajetan Garbuje, kup., iz Trevisa. — Pri „ogerski kroni“: Paakval Righi, kr. italijanski častnik. —

Borsni kurs na Dunaji 21. marca t. l. — Metalliques 59: —; narodno posojilo 70: —; London 129: —; srebro (adizo) 126:26; cekini 6:8. —

Loterijske številke zadnjč vzdig-njeme: Na Dunaji 13. marca; 87, 89, 52, 83, 76. — v Trstu 16. t. m. 87, 56, 59, 9, 74. — Prihodnje vzdigavanje: Na Dunaji in v Gradcu 23., v Trstu 30. marca t. l. —

OGLASNIK

Prva budo-peštanska paromlinska del-niška družba v Peštu.

ima pri podpisnem zalogo nar boljših sort mok svoje melje, ktere so, kakor je kup, po nar niži ceni na prodaj. Vzame se pa moke lahko ali po cele zaklje ali pa po več skupaj.

Jožef Klietsch v Gorici.